

Cena egzemplarza 20 Mk.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Mależność pocztową opłacone ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 148.254.

PRENUMERATA: miesięczna we Lwowie 48) Mk. — kwartalna 520 Mk. — roczna 920 Mk.
 CENA OGŁOSZAN: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednozp. nonp. 20 Mk. nadeślanie i nekrologia za wiersz dwuzap. nonp. 80 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w takcie i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 Mk., gratulacje i zawiadom. zaręczy nowe i ślubne za wiersz nonp. 80 Mk. najmniej 5 w. — 400 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna ko respon. kupno - sprzedaż: 9 - Mk., tu stym drukiem podwójnie.
 Cała stronica . . . . . 20.000 Mkp
 Pół stronicy . . . . . 10.000 "
 Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . . . . 60.000 "
 Jedna szpalta na pierwszej stronie 20.000 "

Ochrona lokatorów w niebezpieczeństwie.

(w). Pogłoski o projektowanej przez rząd zmianie ustawy o ochronie lokatorów na korzyść właścicieli realności skłoniły nas przed kilku dniami do zajęcia w tej sprawie stanowiska i zaakcentowania ważnych momentów, które przemawiają przeciw jakiegokolwiek ograniczeniu istniejącej dziś ochrony lokatorów. Obecnie pogłoski te zaczynają przybierać konkretniejsze kształty i okazuje się, że wyrażona przez nas obawa nie była niestety ani przedwczesna ani płoża. Uchwalony przez rząd projekt nowej ustawy o ochronie lokatorów dowodzi, że rząd zaakomodował się w zupełności do najskrajniejszych życzeń właścicieli realności i przygotowuje im na nowy rok iście królewski podarunek. Według projektu tego bowiem ma z nowym rokiem ustać wogóle wszelka ochrona lokatorów odnośnie do lokali handlowych i przemysłowych, zaś odnośnie do mieszkań ma być dozwolona sowa podwyżka czynszów wystarczająca na otarcie wszystkich strumieni łez, wylewanych przez pokrzywdzonych właścicieli realności z powodu uszczerpkania ich przyrodzonej władzy.

Projekt ten jest przerażającym dowodem, z jaką niezajomością stosunków, czy też jak jednostronnie zabiera się rząd do uregulowania tej żywej sprawy. Wyjęcie lokali handlowych i przemysłowych z pod ochrony jest wobec panujących dziś na targu mieszkaniowym stosunków czemś tak horrendalnym, że wyobrazić sobie wprost trudno, jaką drogą doszli obecni członkowie rządu do takiego pomysłu. Czyżby sądzili, że lokal handlowy lub przemysłowy jest dla kupca czy rzemieślnika czemś mniej ważnym, aniżeli mieszkanie i że pozbawienie człowieka jego warsztatu pracy niezbyt boleśnie da mu się odczuć? A może są zdania, że w efekcie końcowym rzecz cała redukuje się tylko do kwestyi pieniężnej a kupcy i rzemieślnicy zarabiają dość pieniędzy i mogą zaspokoić najwybredniejsze wymagania właścicieli realności?

O tak naiwne poglądy trudno kogokolwiek, a już na mniej przedstawicieli najwyższej władzy państwowej podejrywać, tak, iż nie pozostaje niestety nic innego, jak skonstatowanie, iż rząd z całą świadomością stał się pragnie rzecznikiem interesów właścicieli realności wbrew interesom ogromnej większości ludności miejskiej.

I doprawdy, nie trzeba wielkiej fantazy, by uzmysłowić sobie stosunki jakie zapanują po wejściu w życie projektowanej ustawy. Rozpoczną się istne orgie i to nietylko w kierunku podwyższania czynszów ale i co do osobistych rozrachunków między właścicielami a lokatorami. Bada lokatorowi, który w ciągu lat ostatnich, ufny w ochronę, zapewnioną mu przez ustawę, ośmielił się narazić restytuować mu dziś w dawną wszechmoc właścicielowi! Żadnym czynszem go nie prześlaga! Bo czy nie znajdzie właściciel w jego miejsce w okamgnieniu stu innych, któ-

Echa awantury endeckiej w Sejmie.

Dyalog Daszyńskiego z marszałkiem.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta «Chwila» eg.)

Warszawa 18. listopada. Ani jeden minister nie pokazał się na posiedzeniu Sejmu. Była to odpowiedź na zachowanie się endeków podczas awantur środowych. Zanim przystąpiono do porządku obrad wywiązał się między posłem Daszyńskim a marszałkiem Trąpczyńskim następujący dyalog:

Posel Daszyński: Panie marszałku. Na poprzednim posiedzeniu po uwydatnieniu się większości w sprawie rezolucyi rządowej, rozległy się okrzyki, domagające się, aby na znak żałoby zamknąć posiedzenie. Chociaż większość życzyła sobie dalszego prowadzenia obrad, a porządek dzienny nie był jeszcze wyczerpany, pan marszałek zarządził niespodzianie zamknięcie posiedzenia. Za tytuł, czy mamy to uważać za żalobę pana marszałka, czy za żalobę państwiei partyi, czy też za żalobę Sejmu?

Marszałek (odpowiadając): Prosiłbym pana Daszyńskiego, abytrzymał się zwyczajów europejskich parlamentów. Tam nigdy nie interpeluje się marszałka o takie kwestye na plenum Izby, bo miejscem dla takich zapytań jest konwent seniorów. Mogę zaspokoić ciekawość pana Daszyńskiego, podając, iż posiedzenie zamknąłem w tej myśli, aby nie dopuścić do dalszych hałasów i aby Sejm mógł nadal godnie obradować.

Tę odpowiedź lewica przyjęła wrzawą. Poseł M. Seyda z prawicy zawołał: U nas spluwaczek nie było. To jest wasza specjalność. Ten dyalog a następnie sprawozdanie komisji regulaminowej w sprawie wydania posłów księdza Okonia i Dąbala, były to jedyne uroczajności nieciekawego porządku dziennego.

—OH—

Statut dla Galicyi Wschodniej.

Warszawa 18. listopada (tel. wł. — eg.) Z poważnych kół poselskich słyhać, że Sejm jeszcze w tej kadencji uchwali statut regulujący stosunki narodowościowe w Galicyi Wschodniej. W kołach poselskich uważają, że bez uchwalenia tego statutu Sejm nie może się rozefsć jak nie może tego uczynić bez uchwalenia daniny i środków prowadzących do naprawy skarbu.

rzy mu taki sam lub jeszcze wyższy czynsz zapłacą a w dodatku do samej ziemi bić będą pokłony?! Tak, tak, inne nas są teraz czasy! Dawniej dbał właściciel o lokatora, bo przez noc wyrastały naokół nowe kamienice, w których każdy z łatwością znaleźć mógł mieszkanie lub lokal. Dziś na każdy lokal stu aspirantów czatuje! W takich czasach być właścicielem realności i posiadać prawo dowolnego wyrzucania lokatorów na bruk, to prawdziwy raj!

Lokal sklepowy i przemysłowy stanowi dla kupca, przemysłowca i rzemieślnika warunek jego egzystencji. Uzależnienie tych osób od wdzimie właścicieli realności spowoduje wprost nieznośne stosunki. Czy może bowiem istnieć straszniejsza kara dla pracującego człowieka jak wyrzucenie go na bruk i pozbawienie możliwości pracy?! A taką karą dysponować będą — bez odwołania — właściciele realności po wejściu w życie projektu rządowego.

Ze naturalnie wszystkie lokale handlowe i przemysłowe wnet po wejściu w życie nowej ustawy dostaną się przedewszystkiem w posiadanie tych, którzy najsprytniej i najłatwiej umieją „zarabac“ pieniądze, podczas gdy wszystko, co jest uczciwsze, a — nieodolniejsze, znajdzie się na ulicy, to tak-

Interpelacya endecka.

Warszawa, 18. listopada (tel. wł. eg.) Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu narodowi demokracji zgłosili do łaski marszałkowskiej interpelacyę w sprawie przyrzeczeń poczynionych przez rząd Żydom w zamian za głosowanie ich za rezolucyę rządową w sprawie wileńskiej. Interpelanci powołują się w tym wypadku na artykuł «Naszego Kurjera»

że nie wymaga chyba szerokiego dowodzenia.

Wnosząc podobny projekt bierze rząd na swe barki bardzo ciężką odpowiedzialność. Względy fiskalne, które miałyby stanowić usprawiedliwienie takiej ustawy nie stoją w żadnym stosunku do wielkości ujemnych jej następstw. Kwota, jaką zdoła państwo z tytułu takiego przywileju wycisnąć od właścicieli realności będzie śmiesznie małą w porównaniu do szkody, jaką przywilej ten wyrządzi szerokim warstwom pracującej ludności, zwłaszcza, że w stosunku do władz podatkowych najbezwzględniejszy właściciel najłatwiej znajdzie dowody swej wstrzeźliwości w kierunku podwyższania czynszów.

Projekt nie jest jeszcze ustawą, jak długo nie został uchwalony przez Sejm. Jakkolwiek większość sejmowa reprezentuje siery, nie wiele troszczące się o interesa i dobrobyt miast, to jednak spodziewać się można, że w tym wypadku względy ludzkości okażą się przeciw silniejsze od partyjnych, na wzajemnych koncesyach opartych kalkulacyj. Zamach na spokój milionów pracujących ludzi, — planowany pod hasłem naprawienia krzywdy kamieniczników winien zostać przez Sejm udaremniony.

Dookoła ko fliktu angielsko-francuskiego o Daleki Wschód.

Rysy w gmachu przyjaźni francusko-angielskiej, zrodzonej pod wpływem konieczności i wspólnej obrony przeciw wspólnemu niebezpieczeństwu, zagrażającemu z strony Niemiec — Anglii na morzu, Francji na lądzie — zaczynają obecnie, po pokonaniu wielkiego rywala, coraz wyraźniej występować.

Nieszczegółnie w wzajemnym stosunku sprzymierzonych ongiś wrogów na śmierć i życie, objawiała się niejedno raz już w czasie pertraktacji pokojowych z Niemcami, którym Anglia po klęsce, okazywała względy, dając — bez obstrukcji prawie — do utrzymania Niemiec na kontynencie, jako elementu równowagi przeciw Francji. Polityka angielsko-francuska w sprawie Górnego Śląska była również tylko polityką zmiennych protekcji, w ramach dalszych własnych celów politycznych, przyczem Niemcy i Polska grały rolę środka raczej niż celu. Decyzja Górnego Śląska była chwilowym sukcesem Francji, która w oparciu o tendencję traktatu wersalskiego, domagać się mogła unieszkodliwienia Niemiec, czego konsekwencją musiała być siła argumentu — odebranie im bogactw śląskich kopalń, jako rezerwoaru siły, nie w ostatnim rzędzie, także militarnej. Cel polityki angielskiej, trzymania Francji w szachu w jej stosunkach kontynentalnych jest przejrzysty. W ten sposób zamierza Anglia osłabić pozycję Francji jako swego konkurenta na Wschodzie.

Jeśli jednak Anglia w wypadku Śląska zrobiła koncesję z swego stanowiska to stało się to świadomie, a nie przez uśpienie czujności angielskiej. Albion jest czujny.

Dowodzi tego konflikt osrami na tle interesów polityki na Dalekim Wschodzie. Anglia dążyła konsekwentnie do osłabienia Turcji, wyparcia jej z Europy i osłabienia jej wpływu w Azji. Turcja pomyślała na przecznicę Niemców jako most na Wschód, która to koncepcja znalazła swój wyraz w kolei bagdadzkiej, oznaczająca dla Anglii zagrożenie pozycji jej w Indiach i w świecie muzułmańskim wogóle. Osiągnąwszy cel swój w traktacie w Sevres, dążyła Anglia konsekwentnie dalej na tej drodze. Dlatego też odrazu zajęła stanowisko nieprzychylnie wobec nacjonalistycznego ruchu tureckiego pod wodzą Kemal-Paszy, który znalazł sojusznika w Rosji sowieckiej, prowadzącej politykę szachowania Anglii przez rozbudzenie ruchu panislamistycznego. W konsekwencji tego stanowiska popierała Anglia Greców w ich walce z Kemalistami. Na poprzek tym planom stanęła Francja, popierając Kemalistów. Gra polityczna między obu sprzymierzonymi odbyła się kosztem krwi rozlewem Grecji i Kemalistów. Od wyniku tej walki zależeć mogło komu się uda drogą „na oko” wygrać swe cele polityczne.

Sprawa cała wzięła nagle nowy obrót. Mimo kilku zwycięstw odniesionych przez Greców nad Kemalami pozostającą ostatni poważnym czynnikiem na Wschodzie jako reprezentant narodowego ruchu tureckiego. I oto Francja bez wiedzy Anglii zawarła z Kemalami umowę, która jest obecnie przedmiotem namiętnej dyskusji w prasie angielskiej.

Idzie tu o umowę, zawartą między Franklinem Buillon imieniem rządu francuskiego a Jusuffem Kemalem imieniem kemalistycznego rządu w Angorze. W umowie tej Francja przyznaje Kemalitom liczne koncesje terytoryalne i komunikacyjne w Cylicji, przyczem mowa ta oznacza zarazem uznanie narodowego rządu tureckiego. Wzajemnie za to uzyskała

Francja pierwszorzędne koncesje na całym obszarze Turcji.

Koncesje gospodarcze, sfera wpływów, to cel każdej polityki imperyalistycznej, cel do którego właśnie Anglia dążyła na Wschodzie, jako szczególnie tam zainteresowana z tytułu swoich posiadłości i czemu odpowiada polityka taka w tradycji angielskiej od generacji. Plany polityczne Anglii na Wschodzie po wojnie, dzie się jej udało osadzić na tronie w Syrii i Mezopotamii Emira Fajzula i Abdulhab, dwóch wrogów Francji, zostają przez umowę ostatnią z 20 października pokrzyżowane. Anglia okazała się w grze politycznej zawsze zręczniejszą, w tym wypadku interes jej jest jednak w dodatku o wiele żywością zagrożony od interesów Francji. Wobec tego, że chwilowo Anglia zaprzęgnięta jest sprawami wewnętrznymi (Irlandya) i biegiem obrad konferencji waszyngtońskiej, w posłódku której stoi sprawa porozumienia angielsko-amerykańsko-japońskiego, nie należy się spodziewać, by konflikt z Francją przybrał ostre formy. Obie strony szukać będą i znajdą sposób ominięcia bezpośredniego nieporozumienia.

Ale chmura, jaka się z tej strony okazała na horyzoncie jest poważną. Wcześniej lub później nastąpić może wyładowanie się atmosfery w formie nowej konstelacji międzynarodowej w Europie i Azji.

Z Rady ministrów.

Warszawa. (Pat.) Rada ministrów poleciła ministrowi spraw wewnętrznych na zasadzie uchwały sejmowej z 16 bm. o dokonaniu wyborów w powiecie Iłżym i braclawskim do zgromadzenia przedstawicieli ziem wileńskich, przeprowadzić w tych powiatach podział na okręgi wyborcze, oraz wyznaczyć głównego komisarza wyborczego, komisarzy okręgowych i komisje okręgowe wyborcze; wysłuchała sprawozdania prezesa głównego urzędu likwidacyjnego o stanie czynności likwidacyjnych wynikających z traktatu pokojowego, przyjęła do wiadomości oświadczenie ministra skarbu w sprawie przedłożenia Radzie ministrów projektu noweli do ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych. Tymczasem postanowił minister skarbu wypłacić inwalidom, względnie pozostałym po nich rodzinom zaliczki w wysokości dotychczasowej (dwom pierwszym kategoriom 75 proc. zaopatrzenia przypadającego według ustawy, dwom ostatnim kategoriom 50 proc.) Następnie wznowiono uchwałę Rady ministrów, by zgłaszającym się inwalidom w pierwszej linii rządać posady rządowe oraz poruszono sprawę uwzględnienia innych zgłoszonych przez inwalidów desyderatów i uchwalono zmianę ustawy o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych, dotyczącą podziału na grupy ze względu na stosunki rodzinne. Wreszcie przyjęła Rada ministrów szereg rozporządzeń, rozciągających się na województwa wschodnie i zająłaby cały szereg spraw bieżących.

Prace sejmku ustawodawczego.

Warszawa (EE.) Na dzisiejszym posiedzeniu Rady ministrów rozważane będą sprawy sejmowe. Chodzi o zdecydowanie jakie sprawy mogą być wedle opinii rządu załatwione iesz ze przez Sejm ustawodawczy. Na podstawie dzisiejszych uchwał opracowany będzie referat, który premier przedstawi we wtorek na posiedzeniu konwentu seniorów.

Aurem marki polskiej wiedeńska.

Wiedeń. (Pat.) W dzisiejszym handlu prywatnym notowano markę polską 1.85.

Stanowisko rząd. polskiego wobec uchwał waszyngtońskich.

Warszawa 18. listopada (tel. wł. eg.) W kołach rządowych zapewniają że rząd polski zastrzegł się przeciw powzięciu przez konferencję waszyngtońską jakichkolwiek uchwał w sprawie rozbrojenia Polski. Uchwał takich rząd polski nie uzna albowiem nie jest na konferencji waszyngtońskiej reprezentowany.

Konferencja waszyngtońska.

Waszyngton. (EE.) St. Zjednoczone nie zamierają wystąpić na konferencji z propozycją ograniczenia zbrojeń lądowych, pozostawiając inicjatywę wystąpienia innym państwom. Briand w expose swem dał do poznania, że Francja na egagę będzie na to, aby przyznano jej prawo utrzymywania armii, mogącej zabezpieczyć jej pokój. Sprawa zbrojeń lądowych odesłana będzie do komisji rozbrojeń.

Pariz. (aPt.) Havas „Matin” dowiadyuje się, że L. George wystosował do Balfoura telegram, by poruszył na konferencji waszyngtońskiej kwestię chrześcijańskich mniejszości w Małej Azji.

Warszawa 18. listopada (tel. wł. eg.) Z Waszyngtonu sygnalizują że rząd amerykański nie ma zamiaru domagać się ograniczenia napowietrznych zbrojeń i uważa że używanie samolotów do obrony jest dopuszczalnym środkiem wojennym. Stanowisko to Stanów Zjednoczonych zasługuje dlatego na uwagę, iż Ameryka zażądała zupełnego wstrzymania zbrojeń.

Dzięki konferencji waszyngtońskiej muszą Niemcy płacić.

Warszawa 18. listopada (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują: W tutejszych kołach finansowych uważają że następstwem konferencji waszyngtońskiej i układu stosunków na tej konferencji jest to, że Niemcy będą musieli zapłacić 1. stycznia 1922 całkowitą ratę. Podobno ludzono się w Berlinie, że Anglia p. prze Niemcy przy odroczeniu tej raty styczniowej. Obecnie Anglia zmuszona szukać poparcia Francji na konferencji waszyngtońskiej, pierwsza miała się zwrócić do rządu niemieckiego z podkrśleniem, że rata styczniowa musi być punktualnie zapłacona.

Niemcy mogą płacić.

Wiedeń. (Pat.) „N. Fr. Presse” donosi z Paryża pod datą 17 bm. że komisja reparacyjna oświadczyła rządowi niemieckiemu, iż badania stosunków gospodarczych i finansowych państwa niemieckiego wykazały że Niemcy mogą zapłacić w całości ratę styczniową. Przemysł niemiecki musi przyjąć rządowi niemieckiemu z pomocą przez oddanie obcych dewiz, które się znajdują w posiadaniu wielkiego przemysłu. Wielki przemysł musi się zdecydować, czy pomocy tej udzieli z własnej woli, czy też pod naciskiem aliantów, którzyby przeprowadzili konfiskatę własności prywatnej.

Warszawa 18. listopada (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują: Czołowie międzysojuszniczej komisji odszkodowań opuszczają Niemcy z końcem bieżącego miesiąca. Dnia 15 listopada rząd niemiecki złożył na ich ręce kwotę 45 milionów marek niemieckich w złocie tytułem suygarycyjnej starowiczej rekompensaty za „nieckie” do ody celności do 14 października. Termin załatwienia tej kwoty przyrzadł dopiero w grudniu. O 6letni wynosić ma ona 85 milionów marek niemieckich w złocie stanowiąc 20 proc. opłaty od wywozu niemieckiego.

Żydzi spełnijcie swój obowiązek wobec

Deklaracje i daninę należy składać w biurze lwowskim przy ul. Św. Anny 9 parter codziennie z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich między godz. 9—1 i 3—4.

Keren Hajesod

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (Faz.) Przed porządkiem dziennym oświadczył marszałek: Donosono, że pod koniec poprzedniego posiedzenia padły różne obelżywe słowa przeciw rządowi. Kazalem sobie przedłożyć brulion stenogramów ale z niego nic podobnego nie wynika. Przypuszczam, że słowa takie padły podczas przerwy. Uważam je oczywiście za równie niesłusowne i niedopuszczalne, jak gdyby wypowiedziane były w czasie posiedzenia ale niestety nie mam możliwości wkroczyć przeciwko temu.

(Po tem oświadczeniu marszałka wywiązał się dialog między nim a posłem Daszyńskim o czem donosimy na innym miejscu. — Frzyp. Red.)

Z porządku dziennego referował poseł Grzędzielski sprawę wydania posła Krępy. W głosowaniu uchwalono posła Krępy nie wydawać. Następnie referował poseł Zygmunt Seyda sprawę wydania ks. Okonia, oskarżonego o to, że ułatwił rzekomo niejakemu Józefowi Wójcikowi z Małopolski wyjazd do Ameryki, chociaż ten uprzedził go, że nie umie czytać — a za ułatwienie miał pobrać ks. Okonia 40 dolarów (ks. Okonia: kłamstwo). Gdy Wójcik przybył do Bostonu, zatrzymał go, a potem odesłano z powrotem do kraju, ponieważ jednym z warunków pobytu w Ameryce, jest umiejętność pisania i czytania. Wójcik początkowo złożył ze siebie obciążające Okonia, a potem je cofnął. P. Okonia prosi o odesłanie wniosku do komisji, aby ona mogła wysłuchać świadka Wójcika. Po przemówieniu p. Seydy postanowiono wydać ks. Okonia.

Następnie załatwiono wniosek nagły wszystkich klubów w sprawie opieki nad biblioteką polską w Paryżu. Poseł Damand zazaczył,

iż Sejm galicyjski wyznaczył w swoim czasie p. Władysławowi Mickiewiczowi pensję honorową wypłacaną do początku wojny. Sejm ustawodawczy przez niedołężność nie zajmował się w tej kwestyi wnioskiem wszystkich klubów. Obecnie komisya skarbowo-budżetowa po porozumieniu się z ministrem skarbu i radą ministrów wniosła o wyznaczenie p. Mickiewiczowi honorowej pensyi dożywotniej w wysokości 1.500 franków miesięcznie i wezwanie rządu do natychmiastowego wykoania tej uchwały. Izba uchwaliła ten wniosek jednomyślnie.

Następnie referował poseł Zygmunt Seyda w dalszym ciągu sprawę wydania posła Dąbala. Odpowiednie wnioski wpłynęły 1) od prokuratora warszawskiego z powodu przemówienia tego posła w Warszawie, 2) od sądu okręgowego w Rzeszowie z powodu mowy w Tarnobrzegu 3) z powodu odezwy wydanej w Warszawie. Komisya w pierwszym wypadku postanowiła wydać posła w dwóch drugich wypadkach odmówić wydania. W tym też duchu Izba uchwalała wydanie posła Dąbala.

Następnie poseł Zygmunt Seyda w imieniu komisji prawnej przedstawił projekt ustawy o dobrach rodzinnych b. diecezji pruskiej. Izba uchwalała projekt w drugim i trzecim czytaniu. Tak samo uchwalała projekt ustawy w sprawie zmiany art. L. 178 ustawy lekarskiej w drugim i trzecim czytaniu. Następnie po referacie posła Kunickiego, uchwalono wniosek komisji zdrowia publicznego wzywający rząd, aby w ciągu miesiąca przedłożył projekt ustawy szpitalnej.

Następnie marszałek zarządził wspólną dyskusję nad nagłością wniosku p. Bigońskiego w sprawie wykonania ustawy inwalidzkiej i w sprawie zajęć z 9 listopada br. oraz nad nagłością wniosku PPS. i Wyzwolenia

w sprawie wykonania ustawy inwalidzkiej. Po przemówieniach p. Bigońskiego i po zapytaniu posła Michałaka — kto jest winien temu, że inwalidów nie dopuszczono do Sejmu, — wyjaśnia wiceminister spraw wewnętrznych Dunikowski, że zebranie inwalidów wbrew zapowiedziom miało charakter polityczny. Mimo to ze względu na cele związku inwalidów, rząd nie wystąpił przeciw temu zebraniu, a co do pochodzenia, to inicjatorzy zebrania byli uprzedzeni o tem, że pochodzą przed gmach Sejmu nie będzie dopuszczony. Tłum pierwszy zaatakował policję kijami. 28 policyantów było porubowanych. Co do ustawy inwalidzkiej, to jest mowca upoważniony do oświadczenia, że na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów przyjęto do wiadomości oświadczenie ministra skarbu, iż przed końcem bieżącego miesiąca przedłoży on projekt noweli o ustawie inwalidzkiej.

Dalej postanowiono o wypłacie zaliczki pierwszym dwóm kategoriom inwalidów w wysokości 50 proc., dwóm ostatnim zaś 75 proc. od przypadających im według ustawy kwot.

Poseł Bobrowski uzala się na bezczynność rządu i władz, które nie dla inwalidów nie uczyniły i stwierdza, że bynajmniej dziwić się nie można rozgorzeniu jakie panuje wśród inwalidów. Wier inwalidów nie był politycznym, o czem świadczą jego rezolucje zmierzające tylko do poprawy bytu. Nie miał on również charakteru komunistycznego gdyż z oburzeniem odrzucił rezolucję posła Dąbala. Związek inwalidów jest instytucją apolityczną i stoi na stanowisku państwowości polskiej. Nie odpowiada również prawdzie pierwotne oświadczenie rządu o tem, że nie było ofiar. Dziś już dowiedzieliśmy się od przedstawiciela rządu o poturbowaniu 28 policyantów, natomiast nie wspominał on o poturbowaniu czterdziestu kilku inwalidów, między którymi byli odznaczeni Krzyżem Vir-

Wystawa sztuki żydowskiej.

Warszawa, w październiku.

Ile razy nadarza mi się sposobność spędzenia kilku dni w większym środowisku, a chęć poznania bieżącej produkcji artystycznej skłania mnie do zwiedzenia bieżących wystaw sztuki, zawsze wówczas śladem starych nawyków zwiedzam wprzód galerje i zbory dawnych mistrzów, aby w ten sposób rozbudzić pamięć wzrokową, uchronić zmysł piękna przed bezkrytycznym oddaniem się powierzchownemu hołdowaniu — wszystkiemu co nowe — a także przed bezkrytyczną odpornością wobec nowych usiłowań. Sama bowiem pamięć widzianych w życiu dzieł sztuki nie wystarcza, zwłaszcza, że nie potrafi ona nigdy tak żywo uprzyomnić sobie kolorów dzieła jak np. konturów, fabuły, myśli. Dla tego żywe przypomnienie dawniejszych dzieł wnosi pewną ewolucyjną perspektywę w stosunek widza do najmłodszej twórczości malarskiej; horyzont pogłębia się, choć radość z całkowitego napawania się bezpośredniem wrażeniem słabnie.

W zupełnie innym świetle przedstawiały się wystawy monachijskiego „Glaspalastu“ po odwiedzinach w Pinakotece, albo przycichłe już dziś na zachodzie eksperymenty futurystyczne, wystawy „Sturmu“ Kokoschki, Oppenheimera, Kandinsky'ego, Kubina po obcowaniu z dostojnym gronem Włochów, Flamandów i Holendrów w berlińskim Kaiser Friedrich-Museum. Inaczej też i dziś ogląda się w Krakowie ostatnie wystawy „Sztuki“, noszące wyraźne i bolesne piętno zmieszanie na sprzedaż fabrykowanych dzieł po przechadzce w Muzeum Narodowem w Sukennicach, gdzie znalazły schronienie prawdziwie piękne obrazy dawnych wystaw „Situ-

acji“ jej górnych i chmurnych czasów, a już z smutkiem wprost przechodzi widz z tej sali warszawskiej „Zachęty“, gdzie wszą obrazy Matejki, Geryńskiego, Norblina, Michałowskiego, następnie Wyspiańskiego, Pruszkowskiego, Falaty i w innych — do ostatnich, dopiero co z pod palety malarzy pochodzących dzieł, dzieł co najwyżej poprawnych.

Z wszystkich prawie wystaw dzieł sztuki w miastach polskich odnosi się wrażenie, że młoda tradycja odradzającego się malarstwa w Polsce, idąca z Krakowa — urwała się i że, cała produkcja współczesna nosi cechę dyktandyzmu, któremu i za to należy się wdzięczność, iż wypełnia próżnię, jakoby bez tych usiłowań musiałaby zapanować.

W sali warszawskiej gminy żydowskiej otwarto wystawę sztuki żydowskiej na której obok prac młodych malarzy żydowskich Polski złożyła się poważna wystawa przybyłego niedawno z bolszewickiej Rosji artysty Abrahama Mankiewicza. Przy sposobności tej wystawy można też skonstatować, jak niekorzystnie oddziałuje panująca w Polsce atmosfera upadku sztuki na młode talenty żydowskie. Wystawionym bowiem pracom malarzy Berlewego, Centnerszwerowej Weutrauba, Herszafy i innych nie można bowiem mimo najlepszej woli nie porównać cenną wartość koncedować. Nawet piękne, pomysłowe w rysunku prace Berl wigo świadczą o ustawicznym obracaniu się w kole wybujałych w teorii a ubogich w dzieła współczesnych kierunków estetycznych.

W zestawieniu z temi usiłowaniami, czyni wystawa Abrahama Mankiewicza wrażenie imponujące. Wizja kolorowa tego artysty, dla którego w młodej twórczości artystycz-

nej żydostwa przeba będzie niebawem poczesne miejsce opróżnić tak jest potężna, tak dalece ośniewa bogactwem treści malarskiej, nastrojów wywołanych siłą i różnorodnością skojarzeń płam barwnych, iż mimowoli nikt o kierunek, któremu artysta hołduje nie pyta. Nie załatwić sztuki Mankiewicza żadnem z małowiących określeń: futurizm czy ekspresja. Natomiast żywa, oddziałująca na wzrok i duszę sztuka artysty mówi zdecydowanym opanowaniem tworzywa artystycznego, czerstwością używanych kontrastów barwnych i pełnią światła w najróżnorodniejszych odcieniach ożywającego krajobrazu o niezwykle bogatej skali twórczej artysty. W każdym krajobrazie Mankiewicza widzimy żywą i martwą naturę, najczęściej dom z ogrodem, albo most wśród zieleni. Obrazy oddają charakterystyczną dla każdej pory roku grę światła. Jak gdyby specyficzny nastrój budzenia się wiosny, dojrzewania letniego i z mowego odrętwienia bije z obrazów Mankiewicza. Nie ma w nich nic z monotonii tonów, jaką często zarzuca się malarzom pochodzenia żydowskiego. Od pierwszego wejrzenia czuje widać, że ma przed sobą malarza o wielkim, bujnym temperamentie.

Dokoła wystawy Mankiewicza rozwinęła się w warszawskiej krytyce malarskiej ożywiona dyskusja. Mimo niezycielwego odnośnienia się polskich referentów sztuki do malarzy Żydów, odnosi się z wzmianek o Mankiewiczu w prasie polskiej wrażenie, iż — jak przykro przychodzi pp. Pienkowskim i innym uznać pracę artystów Żydów, talent ich stwierdzić muszą.

H. Trejwart.

tuj milicjari oraz sanitaryuszy inwalidzi. Hańba jest, że nie dopuszczono pochodu przed Sejmem.

P. Bobrowski przedstawia imieniem komisji inwalidzkiej następujące wnioski:

1) Sejm stwierdza, że ustawa inwalidzka nie została wykonana z powodu niezgodnionego stanowiska poszczególnych stronnictw, 2) Sejm wzywa rząd do wykonania ustawy inwalidzkiej w ciągu dni 14, 3) Sejm wzywa rząd, aby przeprowadził obiektywnie śledztwo w sprawie zajść w Warszawie z 9. listopada br. i złożył Sejmowi sprawozdanie do dni 14.

W głosowaniu ucwalo o wnioski komisji poczem marszałek zamknął posiedzenie.

Z obrad Komisji.

Warszawa. (Pat.) Komisja prawnicza rozpatrywała projekt ustawy o umowach o nabycie nieruchomości sporządzanych w b. zaborze rosyjskim na imię osób podstawionych. Stosownie do wniosku podkomisji przyjęto, iż ustawa odnosi się nie tylko do osób narodowości polskiej, ale także i żydowskiej.

Komisja ochrony pracy obradowała nad wnioskiem p. Potoczka, domagającym się ustanowienia 12-godzinnego dnia pracy w handlu w lecie a 10-godzinnego w zimie; zakazu zamykania sklepów w porze obiadowej. Dyskusji nie wyczerpano.

Komisja skarbowo-budżetowa i konstytucyjna rozpatrywała ra wsółnem zebraniu art. 8 projektu o środkach naprawy gospodarki finansowej.

Referent poseł Loewenstein powołał się w tym względzie na opinię prof. fakultetu prawniczego uniwersytetu jagiellońskiego o oraz europejskich powag zaproponował przyjęcie artykułu 8 w następującej redakcji: Sejm będzie uchwalał wydatki tylko na podstawie przedłożenia rządu.

Wobec tego iż prawie wszyscy posłowie wypowiedzieli się przeciw projektowanemu artykulowi 8, dr. Loewenstein wycofuje swój projekt artykułu 8 i zgadza się na powzięcie uchwały.

Minister skarbu Michalski stwierdza, że dla szybkiej i skutecznej pomocy finansów, jego zdaniem, są niezbędne dla ministra skarbu szerokie pełnomocnictwa i powołuje w tym względzie na pełnomocnictwa udzielone przez parlament czeski ministrowi Raspinow; Sejm winien pójść w myśl jego życzeń. Minister nie chce łamać Konstytucji ale wyraża przekonanie, że połączone komisje znajdą sposób i formę, w której uczynią zadość jego życzeniom.

Wyłoniono podkomisję dla ujednostajnienia różnych poglądów i zaproponowania odpowiedniego wniosku.

Związek cłowy państw sukcesyjnych.

Bordeaux. (EE) Jedną z grup członków senatu z senat. Deschanellem b. prezyd. republiki zajmuje się obecnie projektem utworzenia związku cłowego między państwami sukcesyjnymi b. monarchii austro-węgierskiej, celem silniejszego ruchu zmierzającego do połączenia Austrii z Niemcami.

Przedstawiciel sowiełtów u prezydenta Rzeszy.

Warszawa. 18. listopada (tel. wł. eg.) Przedstawiciel Rosji sowieckiej w Berlinie Krestinowski ma być przyjęty przez prezydenta Rzeszy. Będzie to pierwszy wypadek przyjęcia przedstawiciela sowieckiego przez głowę państwa.

NA MARGINESIE.

»Wszystko to być może...«

Do przekuwania mieczów na lemieszę wziął się głośny amerykański businessman i antysemita, miliard. r Harry Ford. Telegram donosi, że z okazji kongresu dla rozbrojenia świata w Waszyngtonie Ford oświadczył gotowość zakupu całej floty wojennej świata po cenach starego żelaza i zamierza drenaży przekuć na brony i pługi Telegram nie podaje, czy oświadczenie to nie było pomyslane jako amerykańska reklama, którą król automobilowy chce prześlgnąć królów reklamy Gdyby bowiem istotnie Fordowi zależało na tem, by na świecie zapanował pokój sprzedałby wszystkie finansowane przez siebie antysemitki, podlegające przeciw Żydom dzienniki po cenach bezwartościowej makulatury na wydrukowanie podręczników, z których wszyscy czerpiący z prasy Forda wiedzą o »mędrcach Syonu« mogliby się nauczyć uczciwości dziennikarskiej; nadto zaś wykupiłby wraz z flotą wojenną — którą mógłby też po raz ostatni użyć dla ich przewiezienia — wszystkich miotaczy bomb antysemitki i przeciwyżydowskich kartaczy z Polski do swoich sławnych warsztatów w Ameryce i użyłby ich tam do uczciwszych robót.

Bo Nowaczyńscy, Pięnkowscy i Mejsbaumowie — lubo dla kultury piśmienniczej straceni — racjonalnie użyci mogliby przynieść jeszcze jaki taki pożytek podobnie jak flota wojenna przez Forda w lemieszę przekuta.

hehe.

Rewizya procesu bhp. rabina Szapiry.

Warszawa. »N. Hajnt« podaje, że w najbliższym tygodniu nastąpi rewizya procesu bhp. rabina Szapiry z Płocka.

Kandydaci na tron węgierski.

Paryz. (Pat.) Havas »Action Française« otrzymuje wiadomość poc odącą z B. Igradu, że pośród kandydatów zagranicznych na tron węgierski największe szanse mają ks. Connaught i ks. Aosta. Pierwszego popiera Anglia, która w ten sposób chce sobie zapewnić kontrolę nad zagłębieniem naddunajskim i pragnie przeprowadzić neutralizację ujścia Dunaju. Kandydatem ta ma wielkie wzdoki powodzenia. Drugi kandydat jest popierany przez Włochy.

Co się dzieje na Ukrainie.

Dubno (tel. wł. g.) Po całym powiecie letyczowskim rozrzucone są bandy powstańcze, złożone przeważnie nie więcej jak z 50 do 60 chłopów. Komunikacja między poszczególnymi miejscowościami prawie w zupełności zamarła z powodu niebezpieczeństwa życia, na które narażeni są podróżni.

Wedle otrzymanych tu wiadomości zostało na drodze z Derażni do Międzyborza zamordowanych kilkudziesięciu Żydów m. in. niejaki Schatzmann. Mniejsze miejscowości w powiecie, w których niema załogi narażone są na napady dorywczo wyłącznie dla celów rabunkowych tworzonych band. I tak napadły bandy miasteczko Michałpole, które podpaliły. Spłonęło doszczętnie 11 domów żydowskich W Mikołajowie obok Derażni urządziły bandy pogrom ludności żydowskiej, który pochłonął wiele ofiar w zabitych i rannych.

Dubno (tel. wł. g.) Między Kijowem a Moskwą wysadzili powstańcy w powietrze pociąg, o którym przypuszczano, że wjezie

Trockiego. W związku z eksplozją około 100 ludzi utraciło życie.

Na przestrzeni kolejowej między Kijowem a Korosteniem zatrzymała jedna z operujących w tej okolicy band, pociąg, w którym poszukiwała urzędników sowieckich. Przy tej sposobności zamordowano 85 podróżnych żydowskich, w tem kobiety, starców i dzieci.

Dubno (tel. wł. g.) Do Koziatyna schroniła się ludność żydowska uciekająca przed pogromami urządzanymi przez bandy chłopów.

Skalata. (tel. wł. s.) W powiecie Lityń operują bandy powstańcze pod dowództwem znanego organizatora pogromów Szepiela. Konnica Szepiela zajęła niedawno miasto Jakobce (pow. Lityń). Wszystkich Żydów doszczętnie obrabowano.

Rada partyjna stronnictwa Mizrach dla Galicyi.

Lwów 18. listopada. Onegdaj odbył się zjazd Rady partyjnej galicyjskiej organizacji mizrachistycznej. W zjeździe tym uczestniczyli też delegaci Galicyi wschodniej. Z Galicyi Wschodniej przybyli delegaci z dziesięciu większych miast. Na porządku dziennym były ważne sprawy zasadnicze i bieżące, odnoszące się tak do wybudowania organizacji jakoteż do usłuszkowania pracy organizacji mizrachistycznej do ogólnie syonistycznej. Wyłonili się z pośród delegatów wnioski zmierzające do wyodrębnienia instytucji mizrachistycznych od ogólnie syonistycznych. Niektóre głosy z pośród delegatów zażądały zerwania charakteru federacyjnego wszystkich instytucji syonistycznych jako to Keren Hajjessod, Keren Kajemeth, Biura palestyńskiego i chalucu a zakładanie podobnych instytucji o charakterze czysto mizrachistycznym. Jednakowoż większość delegatów w szczególności, obecne kierownictwo sprzeciwiło się temu żądaniu, tak, że na razie federacyjny charakter zostaje utrzymany. Odnośnie do organizacji przyjęto wniosek rozbudowania organizacji w ten sposób, aby w każdym mieście i miasteczku stworzyć osobne stowarzyszenie o charakterze wybitnie mizrachistycznym. Uchwalono zażądać od każdego zeklarowanego mizrachisty podatków partyjnego dla centrali lwowskiej. Wniosek założyć na osobnego czasopisma tak hebrajskiego i żydowskiego przekazano osobnej komisji. Bardzo wiele czasu poświęcił zjazd rozpatrzeniu kwestyi stosunku i taktyki wobec Agudath Israel. Do uchwał pozytywnych w tym kierunku na razie nie doszło. Postanowiono zająć stanowisko wyczekujące.

Z sali sądowej.

W pogoni za dolarami.

Głośną sprawą kradzieży dolarów popełnionej w styczniu br. u właścicieli kantoru wymiany Grünbaumów zajmuje się od wczoraj zwykły trybunał karny. W małej sali, która zwykle służy jako kancelarya, toczy się rozprawa. Na ławie oskarzonych zasiada dwanaście osób a mianowicie: Moritz Ritter, Jakób Scheer reęte Schäffler, Mechel Ritter, Zygmunt Willner, Mojżesz Scheiber, Adela Willner, Dawid Mildwurm, Pachtla Mildwurm, Scheindla Goldberg, Boruch Fliiser, Aron Masz i Moritz Goldstein.

Oskarzonych można rozdzielić na trzy grupy do pierwszej należą Moritz Ritter i J. Scheer oskarżeni o zbrodnię kradzieży, druga grupa obejmuje dalszych siedem osób oskarżonych o współuczestnictwo w kradzieży a do trzeciej grupy należą ostatni trzej oskarżeni obwinieni o ukrywanie względnie ułatwienie ucieczki głównemu bohaterowi to jest Moritzowi Ritterowi. Ponadto Jakób Scheer i Z. Willner oskarżeni są o uprawianie handlu fałszuskowego.

Dnia 12 stycznia br. popełniono w mie-

ZAPROSZENIA I BILETY NA WIECZORKI WYKONUJE DRUKARNIA I WYRÓB PIECZĘCI I FRIEDMANA, Lwów, ul. Sykstuska 4.

13087

szkaniu braci Grünbaumów milionową kradzież, przyczem w ręce sprawców dostał się olbrzymi wprost łup w postaci obcych walut i precyozów. W mieszkaniu znajdowała się waliza w szafie w której przechowane były: pieniądze stanowiące własność Jakóba Grünbauma a mianowicie 316 dolarów, 1800 marek niem., 1535 kor. austr., 250 kor. czeskich, 10 funtów szterlingów, 30 guldenów holenderskich, 300 tysięcy hrywien, oraz monety złote i srebrne, dalej 6115 dolarów, 200 franków franc. i 150 rubli należących do Abrahama Webelmana, oraz 1000 franków, 408 mk. niem. i 1000 kor. austr. własność Abr. Wernikowa. Ponadto w ręce złodziei dostały się liczne precyzoza i klejnoty stanowiące własność Józefa i Leona Fischerów a reprezentujące m. i o. wartość.

Kradzieży tej dokonali Moritz Ritter i Scheer, którzy następnie podzieliли się zdobyczą po bratersku, pieniędzmi po połowie a gotówką uzyskaną ze sprzedaży precyozów również po połowie. Precyzoza nabył za tanie pieniądze osk. Schreiber. Celem zatarcia śladów kradzieży Ritter walizę i hrywny spalił. Doszedłszy w łatwy sposób do milionowej fortuny rozpoczął osk. Ritter prowadzić wytworne życie. Rzucił pieniędzmi w prawo i lewo, założył przy pomocy swego brata Mechla Rittera sklep bławatny i galanteryjny, kupił sobie nowe urządzenie mieszkalne a wiele też pieniędzy przegrzywał w karty. Niedługo jednak mógł korzystać Ritter z owoców swej wyprawy dolarowej, gdyż niebawem został aresztowany pod zarzutem kłokowania tej kradzieży. Dla braku dowodów został wkrótce wypuszczony na wolność i okoliczność tę wykorzystał dla zatarcia śladów kradzieży.

A więc część pieniędzy oddał bratu swemu Mechlowi Ritterowi, które tenże wydał znów Scheindli Goldenbergowej a ta zakopała je w piwnicy. Połobnie urządził się Jakób Scheer. Gdy sprawa kradzieży nieco ucichła Scheer pieniądze z kryjówki wy dobył i oddał je oskarżonemu Willnerowi by ich użył na cele handlowe.

W międzyczasie władze policyjne kontynuowały dochodzenia a gdy już były dostateczne dowody o winie sprawców policja z początku kwietnia po raz drugi dokonała aresztowań. Najwięcej kłopotu nasręcało władzom policyjnym ujęcie obu braci Ritterów, którzy bawili wówczas w Krakowie. Gdy przybyli do Lwowa zostali wczas zawiadomieni przez osk. Flsera, że są poszukiwani. Z przestrogi tej skorzystał Moritz Ritter i zbiegł. Dopiero 8. kwietnia ujęto Rittera w mieszkaniu osk. Massa.

Po kilkutygodniowym pobycie w więzieniu sprzykrzyło się Moritzowi Ritterowi i skorzystawszy z nieuwagi dozorcy więziennego zbiegł. Nie długo jednak bujał na wolności, gdyż w kilka dni potem ujęto go w towarzystwie osk. Goldsteina który był mu pomocny w ukrywaniu się przed organami bezpieczeństwa.

Ponadto Scheer i Wildner oskarżeni są o uprawianie handlu fałszerzowskiego. Wildner został wysłany z ramienia kahału lwowskiego po zakup maki świętecznej do Gdańska. Tam m. i. nabył wagon maki dla siebie i wysłał go nieprawie do Lwowa pod adresem kahału, a po nadejściu wagonu do Lwowa bez wiedzy kahału, który o prywatnych tych machinacyach nie miał pojęcia, puścił makę na pasek. Transakcja ta nastąpiła za poprzedniem porozumieniem się z osk. Scheerem.

Rozprawie przewodniczy r. Giebułtowski, oskarżenie wosi prokurator Laskowski, oskarżonych bronią adwokaci: Akser, Batvcki, Dattner, Kulczycki, Landesberg i Peraćci. Po odczytaniu aktu oskarżenia przysapono do przesłuchania i r. szych oskarżonych. Ritter i Scheer bez ogródek przyzali

się do popełnienia kradzieży. Plan kradzieży podsunął im nieznaną bliżej osobnik. Natomiast inni oskarżeni o współuczestnictwo w zbrodni kradzieży wyperają się zgodzie wszelkiej winy. Każdy z tych oskarżonych obrał inną metodę obrony. Flser, Goldstein i Mass oskarżeni o ułatwienie ucieczki Moritzow. Ritterowi bronią się tem, że nie wiadomo im było jakoby Ritter był poszukiwany i ścigany przez władze polskie.

Do rozprawy powołano 15 świadków. Po przesłuchaniu oskarżonych rozprawę odroczone do soboty godz. 9. rano.

Proces przeciw Sinobrodemu.

Paryż. Przed sądem przysięgłych departamentu Sekwany i Oise stanął wreszcie znakomity Landru, którego imię od dwóch lat nie schodzi ze szpalt wielkich dzienników europejskich. Landru jest oskarżony o zabójstwo 10 kobiet, które były jego kochankami, lub narzeczonymi, oraz o zabójstwo syna jednej z ofiar. Oprócz tego, jak głosi akt oskarżenia, Landru miał bliższe stosunki z 283 kobietami. Większa część swoich ofiar Landru ograbiał ze wszystkiego, co posiadały. Zabijał tylko młodsze. Łupem Landru stało się wszystkiego 36.000 franków.

Sledztwo pierwotkowe trwa już dwa lata. Dokumenty w tej sprawie zawierają ogółem 50 tys. stron. Rzecz charakterystyczna, że niema zupełnie bezpośrednich poszlak przeciwko Landru, który nie przyznaje się do żadnego zabójstwa.

Landru jest synem „biednych lecz uczciwych“ rodziców. Uczył się w szkole katolickiej, członek chóru kościelnego, zdolny mechanik (otrzymał nagrodę za wynalazki), dobry mąż i ojciec czworga dzieci. Ma obecnie lat pięćdziesiąt.

Landru dawał ogłoszenia w dziennikach treści następującej: „Inżynier samotny, lat 45 z dochodem 4000 franków pragnie ożenić się z osobą tychże lat z odpowiednim majątkiem“.

Landru otrzymywał mnóstwo odpowiedzi. Wdowy, stare panny, biuralistki, bony z ujętym kapitałem, leciały jak śmy do ognia. Miały przed sobą człowieka ze stanowiskiem uczonego-majemnego — który prowadził swoje ofjary do kościoła i modlił się na kolanach o błogosławieństwo dla przyszłej rodziny.

Wiek przyszłego męża dawał gwarancje wierności.

Narzeczona jeździła z przyszłym mężem do jego willi w Ganbais. Sąsiedzi widywali je tam zazwyczaj przez 2 dni, następnie „młode“ małżonki znikaly. W kuchni willi palił się wielki ogień, a sąsiedzi uskarżali się na nieznośny zapach spalonego mięsa. W ogrodzie willi i w piwnicy znaleźiono szczątki kości ludzkich, szkielety kota i trzech psów.

Tento osobnik staje obecnie przed sądem przysięgłych w Wersalu. Jeżeli uda się dowieść mu winy, czeka go gilotyna. Ale Landru nie traci spokoju i broni się metodycznie i wytrwale. W obronie Landru występuje jeden z najgłośniejszych adwokatów paryskich p. de Moro-Giafferri. Już zaraz w pierwszym dniu rozpraw doszło do gwałtownego konfliktu pomiędzy obrońcą, a oskarżycielem publicznym. Konflikt powstał z powodu zarzutu uczynionego przez Landru inspektorowi policji, że postąpił nielegalnie aresztując go bez upoważnienia i w sposób podstępny.

W następnych dniach rozprawy przesłuchiwano cały szereg świadków, których zeznania jednakowoż nie dają niezbitych dowodów stwierdzających winę Landru. Oskarżony odpowiada cynicznie i bardzo często swymi odpowiedziami zbija z tropu przewodniczącego rozprawę.

RUESELANE.

DRUKI I STAMPILIE

wykonuje DRUKARNIA I WYRÓB PIECZĘCI
I. FRIEDMANA, Lwów, ul. Sykstuska 4.
13126

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Lauterstein b. elev. kliniki 13269
dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego)

Munio błagam Cię wróc albo
daj znać o sobie, chcę
Cię jeszcze raz widzieć przed śmiercią
inaczej będziesz miał wyruty
sumienia przez całe życie. **Anna.**
13192

Adwokat

Dr. Henryk Burstin

otworzył kancelaryę adwokacką we Lwowie
13473 ul. Żółkiewska 20.

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

W sobotę 19. listopada o godzinie 3.30
pop. przedstawienie dla młodzieży szkolnej
wzaniem „Komitetu rozrywek dla młodzieży“
„Zemsta“, komedia w 3 akt. A. Fredry.

W sobotę 19. listopada o godzinie 7.30
„Kobieta, która zabiła“, sztuka w 5 aktach
Garriksa.

W niedzielę 20. listopada o godzinie 3.30
„Kaligula“, dramat w 4 aktach K. H. Ros-
torowskiego.

W niedzielę 20. listopada o godz. 7.30
„Tosca“, opera w 3 aktach Pucciniego.

Repertuar Teatru Małego.

W sobotę 19. listopada o godzinie 7.30
„Roztwór prof. Pytla“, groteska w 3 akt.
B. Winawera.

W niedzielę 20. listopada o godz. 7.30
„Roztwór prof. Pytla“, groteska w 3 akt.
B. Winawera.

W poniedziałek 21. listopada o godz. 7.30
„Nina“, sztuka w 3 aktach Leopolda Kamp-
fa (premiera).

Repertuar Teatru Nowości.

W sobotę 19. listopada o godzinie 7.30
„Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach
R. Stolza.

W niedzielę 20. listopada o godz. 7.30
„Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach
R. Stolza.

W poniedziałek 21. listopada o godz. 7.30
„Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach
R. Stolza.

Repertuar ukr. teatru

Sobota 19 listopada: „Bóg zemsty“
dramat w 3 aktach Sz. Asza.

Niedziela 20 listopada popołudniu:
„Upiory“ dramat w 3 aktach H. Ibsena,
wieczorem „Wije fantastyczne widowisko
ze śpiewami i tańcami w 4 aktach M.
Kropiwnickiego. 13387

Repertuar Teatru lit.-art. „Ule“
ul. Ossolińskich 10.

Program od 10. listopada. 1) Część
koncertowa z udziałem pp. Ardeń, Tro-
uem, Bronowskiego, Michałowskiego, Mir-
skiego, Wiklińskiego i innych. 2) „Ry-
cetz przemysłu“ szkic parafrazował Ruj-
wit. 3) „W. soki gość“ żart sceniczny
Bronowskiego.

Repertuar Bag tall lwowskiej.

Gościnne występy p. Burskiej, Ordo-
nowny, M. Rentgena, M. Windheima
Lerchego i innych

„GRAZYNA“ PO RAZ PIERWSZY WE LWOWIE „BELLE-VUE“
9.000.000 Sensacyjny dra- **9.000.000**
 mat w 2 seryach

I. serya jeszcze tylko 4 dni. — — — — — I. serya jeszcze tylko 4 dni

1) Pierwsze «rendez vous» w I od-
 stonie. 2) Duży koncertowy. 3) Miłość i
 dolar pastel sceniczny w I akcie. Począ-
 tek o godz. 8 wiecz.

— **«NINA»** Kampa. Premiera tej ciekawej i psychologicznie nieposledniej sztuki odbędzie się w poniedziałek w Teatrze Małym. Kampa zmarły niedawno, był Krakówi ninem, gdzie skończył Uniwersytet, potem przeważnie siedząc za granicą piął po niemiecku i francusku. «Nina» pisana była po francusku i wystawiona była poraz pierwszy w Paryżu, gdzie odniosła duży sukces. Rolę tytułową — jak donosiliśmy — kreować będzie słowna artystka p. Łącka-Pawłowska. Sprzedaż biletów na premierę już się rozpoczęła. W przewidywaniu znacznego zainteresowania Dyrekcja Teatru powtórzy «Ninę» w wtorek i w środę.

— **Z Towarzystwa Sztuk Pięknych** (ul. Dzieduszyckich 1). W niedzielę 20. b. m. o godz. 10 przedpołudniem zostanie otwartą zbiorowa wystawa prac artyst. mal. Janiny Nowotnowej, wystawa wielkiego obrazu «Stary Lwów» pędzla prof. Tadeusza Rybkowskiego oraz wystawy art. mal. Tymona Niesiołowskiego z Zakopanego i Adama Bunscha. Wystawa trwać będzie tylko trzy tygodnie od godziny 10—4; wstęp 80 Mk. dla członków Tow. 20 Mk.

— **Reaktywowanie «Morli»**. W Lwowie zawiązał się komitet młodzieży żydowskiej, który podejmuje akcję celem reaktywowania «Morli» jako organu młodzieży syonistycznej. Potrzeba takiego czasopisma daje się żywo odczuć, wobec czego chwalebne to przedsięwzięcie zasługuje z wszech miar na poparcie z strony społeczeństwa. Spodziewać się należy, że apel komitetu młodzieży w Lwowie spotka się w pierwszym rzędzie z należytem zrozumieniem narodo-uświadomionej młodzieży na prowincyi.

— **Konfiskata**. Skonfiskowany został Nr. 6135 z 19. listopada br. «Gazety Wiczczonej».

— **Odezwy «Keren Hajesod»** w języku hebrajskim, polskim i żydowskim pojawiły się dziś na murach miasta. Odezwy wzywającą w prostych słowach społeczeństwo żydowskie do składania ofiar na rzecz «Keren Hajesod» podpisali reprezentanci wszystkich ugrupowań żydowskich bez względu na odcień polityczny. Odezwy te w barwach biało-niebieskich obiegają tłumy przechodniów żydowskich.

— **Z Tarnopola donoszą**: Na wzór narodo-demokratycznych podżegaczy miast stołecznych, rozpoczął w chodzący w Tarnopolu organ antysemitki «Głos polski» kampanię przeciw akcji na rzecz «Funduszu podwalni». Znamienne jest że redaktorem antysemitki i autorem artykułów, zarzucających Żydom, że ofiarnością na cele budowy ojczyzny palestyński uszczuplają majątek społeczny jest wychrzczony przed kilku laty Dr. Henryk Piżele zwący się obecnie Orliński. Ludność żydowska zdaje sobie jednak sprawę, że spełniając swój obowiązek wobec Palestyny w niczem nie uchybia obowiązkowi swoim jako obywateli kraju i ignoruje prowokatorską robotę wchrzczonych denuncyantów którzy są «päpstlicher als der Papst».

— **Agitacja antysemitka w Rudkach**. Na polecenie zarządu gminy «Rudki» rozlepiono w całym mieście odezwy pogromowe, wydane przez redakcję «Ojczyzny» w Gólcach. Twierdzi się w nich m. i.:

wrogowie Żydzi i bolszewicy rozumieją, że chcąc zniszczyć Polskę, trzeba osłabić, zniszczyć wiarę. Zabierają się do tego sprytnie, domagając się zaprowadzenia u nas trw. «Kościoła narodowego», tj. oderwania się od Kościoła Powszechnego Katolickiego i od Stolicy Apostolskiej za przykładem Lutera. Oczywiście, że to wywołałoby ciężkie walki religijne, rozbijające do reszty jedność naszą».

Co Żydzi wspólnego mają z zaprowadzeniem «Kościoła narodowego» w Polsce, tego zdaje się, żaden człowiek o zdrowym rozsądku zrozumieć nie zdoła. Zdrowy rozum nie musi jednak iść w parze z agitacją antysemitką. Wystarczy do każdego antysemitki występu dodać słowo: «Żyd» a już sprawa rokuje powodzenie.

Nie zwracalibyśmy wcale na to uwagi, gdyby nie fakt, że odezwy te rozlepiono w Rudkach z polecenia zarządu gminy oraz, że komisarz rządowy tutejszej gminy żydowskiej p. Friedmann nie uważał nawet za stosowne w tej sprawie interweniować u właściwych czynników.

— **Zwój za nie Walne Zgromadzenie Koła Miłośników Sztuki Żydowskiej** odbędzie się w poniedziałek 21. listopada b. r. o godzinie 5:30 popoł. w lokalu Koła ul. Rutowskiego l. 23 I p. (Gmach Skałki). Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie ustępującego Prezydium i Wydziału, 2) Wybór nowego Prezydium i Wydziału, 3) Wnioski i interpelacje. W razie braku kompletu odbędzie się ponowne Walne Zgromadzenie bez względu na ilość obecnych w godzinę później.

— **Oblawa na waluciarzy**. Urządzona w dniu wczorajszym dalsza oblawa na waluciarzy z ulicy Stanisława i Rejtana choć na mniejszą skalę urządzona przyniosła o wiele znaczniejsze rezultaty aniżeli oblawa czwartkowa. Przytrzymanych odstawiono na inspekcję policyjną, gdzie podano ich skrupulatnej rewizji i osobistej. Michałowi Stojkowi zwi konfiskowano tysiąc dolarów, Szymonowi Dżendzarowi 225 dolarów, Grzegorzowi Baranowi 172 dolarów, Izakowi Akslerowi 1000 mk. nie n. Waluty złożono do depozytu policyjnego a ich właściciele puszczono na wolną stopę. Podczas oblawy przytrzymano też kilka osób, które dla braku dokumentów osobistych, aż do stwierdzenia ich tożsamości zatrzymano w aresztach policyjnych.

— **Włamanie do sklepu aprowizacyjnego**. Do rejonowego sklepu miejskiego przy ul. Rapaporta l. 1. dostali się minionej nocy włamywacze i sprzątnęli wszelkie słodkie zapasy znajdujące się na składzie. W ręce nocnych gości w adło 55 kilogramów białego cukru i 100 kg marmelady. Szkoda wedle obliczeń miejskiej taryfy wynosi razem przeszło 40.000 mk. Ponadto złodzieje zaopiekowali się gorderobą sklepową wyrządzając personelowi szkodę na 30.000 mk. Przechodzący o godz. 5-tej rano piekarz Seiden zauważył ku swemu zdziwieniu, że sklep jest już w tak wczesnych godzinach otwarty. Nie mógł się jednak o tę sprawę bliżej interesować, gdyż dwu podejrzanych osobników zmusiło go do odjścia.

— **Ne podróżować bez dokumentów**. Funkcjonariusze ekspozytury policyjnej na dworcu kolejowym Podzamcze przytrzymali w dniu wczorajszym cztery osoby podróżujące bez wszelkich dokumentów osobistych. Nieożronych pasażerów aż do stwierdzenia ich tożsamości odesłano do aresztów policyjnych przy ul. Jachowicza.

— **Potaniecie obuwi w Warszawie**. Prawie wszystkie sklepy obuwi w Warszawie wywiesiły znów w oknach wystawowych napisy, że ponownie obniżono ceny obuwi o dalszych 20 proc.

— **Nagroda Nobla Anatola France'a dla głodnych Rosyi**. Z wiadomości otrzymanych z Londynu w Moskwie wynika, że Anatol France postanowił przyznając mu nagrodę Nobla w kwocie 300 tysięcy franków w całości ofiarować na rzecz głodnych Rosyi.

— **Nansen wyjeżdża do Moskwy**. P. Nansen słynny podróżnik, obecnie komisarz Ligi Narodów do niesienia pomocy głodnym w Rosyi, przyjęty był o egdaj przez ministra S. Z. Skirmunta, Nansen wyjeżdża do Moskwy.

— **Adwokat nie wolno być posłem do s-brania bułgarskiego**. Wedle doniesień «Czriere Mercantile» z Sofii, rozwiżyło sobranie uchwałę w tym kierunku, że adwokat nie może piastować godności posła do sobranja. Ci posłowie, którzy równocześnie wykonywali zawód adwokacki, musieli się zdecydować albo na złożenie mandatu poselskiego, albo na wniesienie prośby o skreślenie ich z listy adwokatów. Większość interesowanych posłów wybrała pierwszą ewentualność. Do tych, którzy zrezygnowali z posłowania, należy znany polityk bułgarski Ghenadjew, by y współwięzień, a obecnie przeciwnik polityczny dzisiejszego premiera bułgarskiego Stambolińskiego. Ghenadjew wraca do palestry.

Kampania przeciw kumulacji zawodu adwokackiego z godnością posła do sobrania znalazła wiele zrozumienia w opinii bułgarskiej. Kampanię tę szczególnie popierali młodzi przyjaciele prawa; czuli się oni dotąd pokrzywdzeni, gdyż większe procesy, zastępswa banków, spółek akcyjnych oraz bogatych kupców oddawano zazwyczaj tym adwokatom, którzy równocześnie piastowali godność poselską.

W kontekście powyższej ustawy członkowie b. rządu bułgarskiego oraz inne wybitne osobistości z bułgarskiego świata politycznego i wjskowego oskarżonych o współdziałanie z rządami byłych państw centralnych bronić będą przeważnie sami młodzi adwokaci

Wiadomości handlowe.

Lwów, dnia 18 listopada 1921.
 Pocisk 950, Oikos 4250—4200, Chodorów 3300—3200—3225—3250 Nafta 1850, Gafota 2225, B. Z. 560, Bank hip. 975, marki niem. 15:50, Praga 39:00, Wiedeń 63.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencja niezmienną.

Płacono: dol. amer. 3350—3400, korony czeskie 39:00, leje rum. 24:00, marki niemieckie 15:00, korony austr. 67. Złoto: 0 roblówki 14.750, Srebro: 1 kor. austr. 190.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 18. listopada 1921.

Akcje za sztukę (liczenia z kuponami odsetczymi). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda)	obrot.	zadano
Bank akcyjny związkowy 280—44:30		
II. i VI. emisji	550	570
Bank dyskontowy we Lwowie		
240-0	550	—
Bank handl. w Poznaniu 1000—200	3600	—
Bank dla akcyjny 280—30	9:0	1000
Bank dla zams. 280—25	420	—
Bank Małopolski 280—35	625	—
Bank powszechny kred. 140—7—	400	—
Bank przemysłowy 280—42	625	—
Bank ziemski kred. 280—35	600	—
Akcje Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	1700	—
Tow. Chodorów 140—0	3200	3:25
Tow. sks. Karpalit 140—42	18:0	—
«Cielowa» Fabryka porcelany		
1000—	3950	—
Fabr. Cementu «Portland» Szcz.		

Teatr żydowski

W sobotę dnia 19. bm. o g. 7:30 „Golem” z Pragi
L. Mendel muzykalna w 4 aktach PRY-AM-N-A I MEISELA.
W sobotę dnia 19. bm. o g. 8:30 **BÓG ZEMSTY**
dram. w 3 aktach Sz. Asza.

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11.

kowas 14)-28	---	---
Tow. akc. »Galicya« 49)-300	15000-	---
Tow. Galota 140)-2250	2175-	2275-
Tow. Górka 140)-1540	9000-	---
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000)-0.	4150-	4300-
Warszawska Skawakc. budowy »Parowozów« 500)-60	1550-	---
»Patria« fabryka papierosów 1000)-300	4800-	---
»Pact« Pow. Zakłady budowlane 500)-00	1000-	---
Pocisk« Zakłady amunic. 350)-00	900-	1000-
Polski Glob 500)-100	900-	---
Polska Nafta 500)-75	1800-	1900-
Polsk. Tow. handl. 140)-21	850-	---
Tow. Rakazawa 140)-56	3250-	---
Zakł. ol. Sierza (wsz. em) 200)-240.	1300-	---
Gal. Zakł. gór. Sierza 140)-0	9000-	---
Tow. Zieleniewski 140)-42	6300-	---
Zegluga Polska 140)-28	425-	475-

Waluty.

Rubla carska po 100 rb.	400-	600-
„ „ po 500 rb.	125-	175-
„ „ drobne	---	---
Rubla dumskie (po 1000)	30-	50-
„ „ (po 250)	20-	40-
Rubla dumskie kierenki (po 40 i 20)	---	---
Karbowanie (po 1000)	3-	5-
Grzywny (po 600 i wyżej)	6-	10-
1 frank franc.	215-	245-
1 frank szwaj.	52-	560-
1 £ Sterling	12000-	13000-
1 Dollar ameryk.	3100-	3350-
1 Dollar kanadyjski	2000-	2850-
Marki niem. (po 1000)	1300-	1700-
„ „ (po 100)	1200-	1600-
„ „ drobne	1100-	1500-
Lei rumuńskie (500)	1700-	2000-
Lei rumuńskie drobne	1600-	1900-
Liry włoskie	100-	120-
Czeskie korony	3400-	4000-
Korony austr. niem. stemplowane	50-	65-

Dewizy:

Wpłata na Londyn	12000-	13000-
„ na Paryż	215-	245-
„ na Zurych	520-	560-
„ na Praga	3400-	4000-
„ na Wiedeń	58-	66-
„ na Berlin	10000-	16000-
„ na Nowy Jork	3100-	3350-
„ na Medyolan	100-	120-
„ na Bukareszt	---	---

Rata bankowa: 7%
Stopa eskontowa P. K. K. P.

Kursa Giełdy Krakowskiej.

Kraków, 18. listopada 1921.
P. T. H. I—III. 800—900, Impex 275
325. Polski Glob 1000—1200, Zegluga
Polska 400—450, Zieleniewski 5700
6100, Parowozy 1200—1400, Trzebinia
fabryka maszyn I—III. 3300—3500, Le-
miesz 8000 10000, Automotor 1400—1500
Polska Nafta 1800—2000, Sierza el. I—II.
1300—1500 Oikos 0000—0000, Pezet 1300
1500, Trzebinia tuszcz 4700—5100, Kra-
kus 3400—3600, Cmielów 3300—4000
Górka 8000 8400, Sierza 00000—00000
T. P. G. 6100—6600, Chodorów 3300,
3600. Pocisk 1000—1100.
Dolary ameryk. 3100—3400, marki
niem. 1300—1600, korony austr. 0-50-0-60
kor. czechosł. 3300—3800, franki fr. 210,
240, dolary kanad 0000—0000, franki
szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—
000, funty szterl. 00000—00000, korony
węg. 0-00—0-00, lei rum. 0000—0000,
kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie
000—000, kor. duńskie 000—000, kor.
norweskie 000—000, m. fińskie 0000—
0000, flor. holenderskie 0000—0000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa, 18. listopada 1921.
Dolary amer. 3475—3500, franki
franc. 240-50—230-50, funty szterl. 13500
13100, marki niem. 1400—13-62%, Nowy
Jork 3440, Gdańsk 1300—1375, korony
austr. 6200.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe
dewiz z dnia 18 b. m. Berlin 205, Praga
565, Nowy Jork 536—, Austr. noty
kor. stempl. 0-12, Budapeszt 0-60, Buka-
reszt 0-40, Wiedeń 0-19, Medyolan 22-35,
Zagrzeb 1-90, Warszawa 0-15, Paryż 38-60,
Londyn 21-20.
Zurych. (Pat.) Kursa giełdy koń-
cowe z 18. bm. Berlin 202, Holandya
187-00, Nowy Jork 536-00, Londyn 21-21,
Paryż 38-65, Medyolan 22-30, Bruksela
37-30, Kopenhaga 99-50, Sztokholm
123-75, Chrystyania 78-00, Madryt 78-00,
Buenos Aires 170-00, Praga 565, Bu-
dapeszt 0-60, Zagrzeb 1-90, Bukareszt
3-42, Warszawa 0-15, Wiedeń 0-19, au-
stryackie kor. stempl. 0-12.

Budapeszt. (Pat.) W oficjalnych
notowaniach liczone dziś markę polską
24—25, wypłatę na Warszawę 26—27.

NADEŚLANE.

Z okazji zaręczyn naszej kochanej siostry
Mani Secher z p. Izydorem Karpem życzą dużo
szczęścia i jasnej przyszłości bracia Secher
Drohobycz w listopadzie. 13459

Z okazji zaręczyn naszej kochanej siostry
Broni Ländau z p. Markusem Fiedererem
zyczą dużo szczęścia i milej przyszłości
Zwi i Towa. 13464

Z okazji zaślubin panny Mani Grü-
sówny z p. N. Rosenkranzem
najserdeczniejsze gratulacje i szczęścia na nowej
drodce życia zasyła Flausteinówna. 13481

Joel Akselrath i rodzina gratulują z okazji
zaręczyn
p. Nachmana Akselratha z p. Esterą Sommerstein
Grzymałów. 13477

Izydor Karp — Mania Secher
Drohobycz
zaręczeni w listopadzie 1921. 13462

Salcia Buchsbaum — Unek Aron
Lwów
zaręczeni w listopadzie 1921. 13468

Nachman Akselrath — Grzymałów
Esterą Sommerstein — Tarnopol
zaręczeni w listopadzie 1921. 13489

Z okazji zaręczyn p. Izidora Flä-
schnera z p. Salomeą Knoll gratuluje
serdecznie Elkana Stern chusa. 13463

Z okazji zaręczyn naszej kuzynki Frydy
Flink ze Sambora z p. Chaimem Finkem z Prze-
myśla życzą dużo szczęścia
13469 Horowitzówna.

DOBRE OGŁOSZENIA

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE

Zamienie sklep z przylegającym pokojem, oświe-
tleniem, kuchnią gazową i wodociągiem w oko-
licy Szpitalnej na 2—3 pokoje z komfortem w śród-
mieściu Złoty Złoty Administr. B. G. 8. 1340

Jednego do dwóch pokoi, przy spokojnej rodzi-
nie poszukuje inteligentny pan z matką. Zgło-
szenia pod »Solidny« do Administracji »Chwila«
13461

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze
fasony Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy
Rudolfa Neuweita, Lwów, Balonowa 3. 4190

Kto z jadących do Wiednia pojed. by się za-
względnie wynagrodzeniem przewieść stare mskie futro
zgłosi pisemnie St. Hawrysiwicz, Kraszewskiego
19a/II. 13474

POMOC LEKARSKA.

Specjalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 12957

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elev. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn
od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 12888

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wie-
dniu ord. od 3—5 **SZOPENA 7** (boczna Podle-
skiego). 12959

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych 12962
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elev. kliniki parysk, wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—113—6 — Lwów, Kopernika 12

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Okazyjna sprzedaż jadalni, syplalni oglądać mię-
dzy 2—5 Münzer, Kazimierzowska 47/II. 13465

NAUKA i WYCHOWANIE.

Nauczyciel hebrajski, obeznany z literaturą hebr.
starą i nowoczesną poszukuje lekcyj także za-
mieszkanie. Zgłoszenia do Administracji pod »He-
brajski ec. 13386

Rutynowana siła udziela lekcyj angielskiego. —
Bliższe informacje: Schatz, Pańska 22. 13393

Zależy panowie poszukują zdolnego nauczyciela
buchalterii celem przygotowania tychże do
egzaminu w najkrótszym czasie. Zgłoszenia pod
»Buchalterya« do Administracji »Chwila« 13470

Bon tonu, znalezienia się w towarzystwie, pięk-
nego stylu, pisowni, salonowej polskiej, nie-
mieckiej konwersacji — literatury, historii, wyż-
szego ogólnego wykształcenia, udziela na wzór
zaradnicy, literacko wykształcona nauczycielka. —
Ulica Kęparowska 4 II. p. 13476

Poszukuję pana lub panny do udzielenia nauki
gry na fortepianie w domu. Łaskawe zgłosze-
nia u M. Kleinera, Reja 9. 13467

POSAD POSZUKUJA.

Poszukuję poważnego pośrednika w celu uzyka-
nia posady w przedsiębiorstwie naftowym. —
Zgłoszenia pod »Sowite wynagrodzenie« do Admi-
nistracji. 13424

Panna z lepszego domu absolwentka szkoły han-
dlowej, pisząca na maszynie poszukuje posady.
Łaskawe zgłoszenia pod »Pilna« do Administracji.
13475

WOLNE POSADY.

Uzeń potrzebny do Zakładu dentystycznego. —
Rotter, pl. Smoki 5. 13380

Poszukuję panny do dzieci z całym utrzymaniem
najchętniej z prowincji Krlegshaber, Leona
Saplehy 27. 13374

Apteka w Mikulincach poszukuje asystentki (k)
farmacji z dn em I/X I. b. z. Płaca wezle nor-
my lwowskiej. 13431

Praktykanta z ładnym piśmem z dobrego domu
poszukuje firma »Transport« Kołłąta 8 13485

Subjekt, zdolny poszukiwany skład obuwia Schorr
ul. Krakowska 23. 13483

Ogłoszenia.

Tow. Kolonii i Ochronek ogrodniczych
dla działwy i młodzieży żydowskiej we Lwowie
prz jmi do jednego ze swych zakładów staro-
kilka wychowawców płci żeńskiej. — Wymagane:
1) nieprzekroczony 8-my rok życia,
2) zupełne sierotwo, 13482
3) normalny fizyczny i umysłowy rozwój.
Podania należy wnieść do 26. b. m. do Sekretar-
yatu Towarzystwa
we Lwowie, Kazimierzowska 1. 20.

Materje meblowe drelichy, sprężyny, kapy,
portjery itp. poleca po ce-
nach bardzo przystępnych **E. KORNBLIT**
Lwów, Brajerowa 4, Barłowa i d. tajliczale

ITA "KAPELUSZE MIĘKIE i TWARDE"

NADESZŁY DO MAGAZYNU KONFEKCYI I GALANTERYI FIRMY

CH. STADLER, Lwów, ul. Jagiellońska 1. 15.

MĘSKIE, DAMSKIE i DZIECIENNE
PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

KALOSZE

poleca **THE GENTLEMANN**
Magazyn Nowości dla Pań i Panów Lwów, pl. Halicki 2 (óg Batorego).

Węgiel kamienny

wagonowo natychmiast dostarcza »KOMPAS«
LWÓW, KILIŃSKIEGO 3. — Telefon 420. 13391

Pończochy jedwabne

PRZEDTEM 1800 1200
OBECNIE
SPRZEDAJE MAGAZYN 13479
Mildwurma, Plekarska 1. 5.

Dr. rer. pol.

poszukuje natychmiastowo eleganckiego pokoju. — Cena wedle umowy. — Łaskawe zgłoszenia pod B. S. do Administracji dziennika.

NOŻE — WIDELCE ŁYŻKI — ŁYŻECZKI

z czystego aluminium — poleca
»hurtownie i detalicznie«
ANTONI HAŁSKI, Lwów, Sobieskiego 3.
13 25

Na sklep hurtowny

w śródmieściu poszukiwany jeden lub więcej pokoi w parterze na piątze lub w podwórzu. — Pośrednictwo pożądane. Płatę żadaną cenę. — Zgłoszenia pod »L. M.« w Administracji »Chwila« 13 0

Zaluzje sklepowe

z blachy stalowej falistej
oraz wszelkie reperacje wykonuje
po cenach przystępnych
»ZAKŁADY ŚLUSARSKIE 13300
Fischer i Neu we Lwowie, ul. Żółkiewska 74.

TANIO!

Piusze, wełnę na płaszczce, kostyummy Palta i ubrania
poleca 13324
T. FUHRMANN,
Skarbkowska 23 I. p.

KUPNO SPRZEDAŻ

okazyjnie do sprzedania większą partycę męskich, chłopięcych i dziecięcych ubrań, spodni i pant. Kooperatywom, konsumom i engros rabist. Wiadomość u portiera w hotelu »Astoria« ul. Kazimierzowska 15 od godz. 9 do 12 i 2 do 7. 1333

Spawtorów. Woz pługowy 5-tonowy w dobrym stanie do sprzedania. Informacja »Transporte Koflata 4. 1346

BACZNOŚĆ !!
GUMKI DAMSKIE
»BERSON' & PA MA'
100 Mkp. 1346
w hurtowni przyborów aszarskich
ul. Gródecka 1 (róg Karłowickich)
B. SCHNAPEK
Odsprzedawcom rabat !!

OBRĄCZKI »ŚLUBNE«

Zupełnie bezpłatnie

rytuje Kazem...
H. Guttermann, Sy...
acemu ska 14.

Dokąd tak
gonisz??

Do zakładu elektrotechnicznego FIRMY »MAGNET«
H. Hüssa i Ska, Lwów, Rynek 2
(BRAMA ANDRYOLEGO), która zamienia stare ŻARÓWKI za do...
oraz przyjmuje wszelkie roboty w zakresie elektrotechniczny wchodzące

OBRĄCZKI ŚLUBNE 50%

50%

taniej u...
firmy...
S. ALTHOLZ LWÓW.
Pasaż Hausmana 5, Wehod od ul. Sykstuskiej 6.

Piece „METEOR“

wiecznie płonące »Dauerbrand«
żelazne szamotowe — poleca

F. Rentschner

Lwów, Legionów 37. 13353

TYLKO FIRMA

A. Kornblum i H. Zawadzki
RZEŹNICKA 18 13205

sprzedaje zeszyty gumowane w 12 kolorach w cenach konkurencyjnych. — Wyrób własny. — Zamówienia z prowincyi skutecznie się odwrotnie.

JUŻ NADESZŁY ŚWIEŻE »TRANSPORTY« PO ZNIŻONYCH CENACH:

NACZYNNIA EMALIOWANE
ZGRZEBLA różnych wymiarów
BRZYTWY i NOŻYCE sta owe
PIECE „METEOR“ i KUCHENKI
13477 TURECKIE młynki do kawy
ŁAŃCUCHY

PRZEDSIĘBIORSTWO
HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE

Inż. Jan A. Schumann

SKA Z OGR. ODP.
LWÓW, PAŃSKA 23.

Tel. 347 ♦♦♦♦♦♦♦ Rok zał. 1808.

PALTA ZIMOWE

w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej

Körner

Lwów, Trybunalska 6.

Krzesła gięte i SIEDZENIA do KRZESEŁ
sprzedaje hurtownie i detalicznie
po cenach przystępnych Magazyn Mebli St. i i Ska
Lwów, ul. Kazimierzowska 28. 128 6

SKARBKOWSKA 5.

ŻAKIETY damskie czysto wełniane
ZAWIĄNKI we wszystkich kolorach
BLUZKI i SUKNIE w wielkim wyborze
SZALIKI WEŁNIANE
POLECA PO ZNIŻONEJ CENIE
H. RAUCH 13406
LWÓW, ul. SKARBKOWSKA 5.

SKARBKOWSKA 5.

Z powodu niemożliwości urzędzenia nabożeństwa żałobnego za duszę

bl. p. Fryderyki Bleiberg

naszej drogiej niezapomnianej koleżanki tą drogą ślą RODZINIE najserdeczniejsze wyrazy współczucia 13483

Koledzy z Brzeżan.

FABRYKA WATY, WATALINY KOLDER MENDELSONN & ARNOLD w Stanisławowie

Zawiadamiam, że fabryka nasza została zupełnie zrestaurowaną. — Wyrabiamy następujące produkty:

I. WATA, mianowicie: a) Wata do wyrobu kolder b) Wata gumowana ręczna, c) Wata gumowo-maszynowa (Rollenwatte). II KOLDRY jedwabne atlasowo-wełniane i satynowe. III. WATALINA czarna i biała w rozmaitych jakościach.

Przez wprowadzenie licznych maszyn najnowszej systemu, a ponadto przy obfitych zasobach w surowcach świeżo nadeszłych jesteśmy w stanie »stosunku do jakości i ilości, jakoteż i w stosunku do ceny« jaknajbardziej odpowiednio zastosować się do wymagań naszych odbiorców. 13018 MENDELSONN & ARNOLD.